

Asia: VN/21770/2024

Lausuntopyyntö; Lainsäädäntöhanke ampuma-aselain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Selkeyttävätkö ehdotetut muutokset asealan elinkeinonharjoittajan ilmoitusvelvollisuutta asetietojärjestelmään ja ase-elinkeinonharjoittajan tiedostonpitoa?

Forum Marinum on merenkulun valtakunnallinen vastuumuseo ja Merivoimien museo. Forum Marinum -säätiön vastuulla on laaja museoaluslaivasto ja merkittävä kokoelma erilaisia museoesineitä. Näihin kuuluu muun muassa aseita merkinantokivääreistä tykistökaliiperin aseisiin. Forum Marinum huolehtii yhteistyösopimukseen perustuen Sotamuseon kokoelmissa olevista sotalaivoista, joissa on alusten varustukseen kuuluvia tykkeitä ja muita asejärjestelmiä.

Forum Marinum-säätiö tukee myös aiemmin rannikkotykistön käytössä olleilla linnakesaarilla sijaitsevien raskaiden rannikkotykkien ja tykistöasemien huoltoa ja ylläpitoa eri toimijoiden kanssa mm. Alskärissä ja Örössä. Puolustusvoimien ja Metsähallituksen hallinnoimilla saarilla on edelleen runsaasti käytöstä poistettuja ja deaktivoituja rannikkotykkejä, joiden omistus- ja hallintasuhteet ovat osittain epäselviä. Rannikkotykistölinnakkeilla on merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja rakennettuina kulttuuriympäristöinä, joihin tykit ja niihin liittyvät rakenteet kuuluvat tärkeinä osina.

Lausunnossa ei oteta kantaa elinkeinonharjoittajaa koskeviin osuuksiin, vaan tarkastellaan lakiehdotusta lähinnä museoalan näkökulmasta, varsinkin museoitujen aseiden säilyttämisen suhteen.

2. Mahdollistavatko ehdotetut deaktivoituja ja pysyvästi ampumakelvottomaksi tehtyjä ampuma-aseita koskevat muutokset näiden tarkoituksenmukaisen säilyttämisen?

Hallituksen esitys on 6 §:n deaktivoituiksi katsottavien takaaladattavien tykkien osalta kannatettava ja se selkiyttää nykyistä tilannetta. Vanhoilla rannikkotykistölinnakkeilla, erilaisina muistomerkkitykkeinä sekä eri museoiden kokoelmissa on suuri määrä vanhoja takaaladattavia tykkeitä, joita ei voi pitää toimintakykyisinä, eikä niihin ole enää ammustarvikkeita saatavissa. Useimmat ovat lisäksi niin raskaita, että niiden siirtäminen vaatii järeitä työkoneita. Aselupien hakeminen kaikkiin niihin olisi haastavaa, koska suurin osa on puolustusvoimien käytöstä poistamia ja osassa näiden osalta ei välttämättä ole edes enää selkeää omistajatahoa.

Ehdotus on 106 §:n suhteen aseiden säilyttämisen osalta kannatettava. On hyvä, että se kannustaa yhteistyöhön paikallisen poliisilaitoksen kanssa. Museoiden näkökulmasta on järkevää, että paikallinen poliisilaitos voi tapauskohtaisesti hyväksyä aseiden säilytyspaikan. Säilytyspaikkojen luetteloon olisi hyvä saada lisäyksenä esimerkiksi määritelmä näyttelytiloissa, tämä helpottaisi museolain mukaisten museoiden toimintaa.

Joillakin museoilla on kokoelmissa tai muuten vastuullaan kiinteisiin rakenteisiin, sota-aluksiin, panssarivaunuihin tai lentokoneisiin kiinnitettyjä takaaladattavia tykkejä, sarjatuliaseita, syvyyspomminheittäjiä, ja raketinheittäjiä. On hyvä, jos poliisilaitos voi tapauskohtaisesti hyväksyä tällaisen säilytyspaikan, josta kyseisen aseiden irrottaminen tai siirtäminen on erittäin vaikeaa ilman kiinteiden rakenteiden, tai alusten tai ajoneuvojen rakenteiden irrottamista tai hajottamista.

Hatanpää Susanna
Forum Marinum säätiö